

ПРОТОКОЛ

София, 16.11.2016 г.

от Обществено обсъждане

на проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ

Днес, 16.11.2016 г. от 10:03 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Хаританова, Валентин Петков, Димитър Кочков и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“, А. Иванова - началник на отдел „Контрол и решаване на спорове-природен газ“ и експерти от КЕВР.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-115/10.11.2016 г. като заинтересовани лица бяха поканени **Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Комисията по енергетика към Народното събрание, Омбудсман на Република България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Българска национална асоциация Активни потребители, Гражданско движение „ДНЕС“.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Димитър Тойчев – ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Боряна Брънгова – старши юриконсулт на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Деница Илиева – юриконсулт на „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Никола Николов – началник на отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Александър Александров – юриконсулт на Българска асоциация „Природен газ“;
- г-н Кирил Темелков - Българска газова асоциация;
- г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори;
- г-н Константин Стаменов – председател на УС на Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори;

Министерство на енергетиката, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Комисията по енергетика към Народното събрание, Омбудсман на Република България, Асоциация на

индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара и Гражданско движение „ДНЕС“ не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Иван Петков – заинтересовано лице.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

На интернет страницата на Комисията са публикувани доклад и проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добър ден на всички, които са заявили участие в днешното обществено обсъждане. Уважаеми колеги, преди да започна общественото обсъждане, искам да Ви информирам, че вчера в Комисията се получи писмо от четири обществени организации, обединяващи големи предприятия от българската индустрия. Организациите са: Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК), Българска асоциация на металургичната индустрия, Българска минно-геоложка камара и Българска камара на химическата промишленост. В свое писмо до Комисията четирите организации заявяват, че срокът, който е бил даден за провежданото днес обществено обсъждане, се е оказал недостатъчен за тях, защото самите те е трябвало да проведат консултации с предприятията, които влизат в тези четири организации. Тяхното предложение беше за отлагане на общественото обсъждане. В отговор аз искам да заявя, че ние не бихме могли да отложим общественото обсъждане, което е заявено и с нарочни известия беше съобщено за него на всички организации, които по определен начин се явяват организации, които изразяват становище по въпроса, който ще разискваме днес, а именно: Правила за предоставяне на достъп. Вече към моите колеги в Комисията. Правя предложение днес да започнем общественото обсъждане и продължението на общественото обсъждане предлагам да го проведем във второ заседание, което да бъде проведено точно след една седмица: следващата сряда от 10:00 часа. Четиринадесетдневният срок ще тече след завършване на общественото обсъждане, което означава четиринадесет дни след следващата сряда, ако няма възражения от моите колеги, членове на Комисията за енергийно и водно регулиране. Не виждам възражение. При това положение моля да се протоколира, че насрочвам започване на общественото обсъждане в днешния ден, както е предвидено в наше предишно решение, както и продължаване на обсъждането на заседание следващата сряда на 23 ноември от 10:00 часа. Мисля, че това решение удовлетворява организациите, които адресираха това писмо до Комисията.

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Да, този срок ни удовлетворява. Ще имаме възможност да се подготвим и за останалите документи. Ние вчера внесохме по Правилата за търговия нашето становище, както и по Правилата за балансиране. Благодаря Ви.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това предложение по никакъв начин не противоречи на правилника.

А. Йорданов:

Мисля, че е коректно да попитаме за отношение и заявителя по правилата, освен

изразилите притеснение организации. Вероятно той също има някакви планове, които са разположени в бъдещето и са във връзка с приемането на тези правила.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Така е. Биха ли желали представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД - г-н Тойчев и г-жа Брънгова...

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

При всички положения ние бихме желали възможно най-бързо да се пристъпи към процедурата по одобрението и приемането на тези правила. Безспорно. Както Комисията много добре знае, както знаят и нашите потенциални ползватели на мрежата, ние имаме пълна готовност за имплементиране. Вече сме имплементирали регионалната платформа за резервиране на капацитет. Имаме пълна готовност от началото на декември да стартират както търговете за разпределение на капацитет на трансграничните точки, каквито са изискванията на регламента, така и на вътрешните точки към потребители в България. Имаме тази пълна техническа възможност, която ще улесни максимално ползвателите на тези електронни платформи да заявяват капацитет и там да бъде разпределен капацитетът. На нас ни е необходима и съответната регулаторна промяна и съответно синхронизирането на националната регулаторна рамка. Това, което ние правим в момента с иницираните промени в Правилата за достъп е точно това: синхронизиране на националната регулаторна рамка с действащата европейска регулация по отношение на достъпа до газопреносни мрежи и разпределението на капацитет. Всъщност нищо толкова драматично не правим. Това правим ние. Бихме искали да го имаме възможно най-бързо, тъй като първите търгове, които са обявени на нашата интернет страница, са за 9 декември. Използвам случая да заявя на всички потенциални ползватели, които не са се информирали от интернет страницата на „Булгартрансгаз“ ЕАД, че първите електронни търгове за резервиране на капацитет на платформа предвиждаме да бъдат проведени на 9 декември за твърд капацитет: на трансграничните точки и на вътрешните точки към потребители в България. Поради това искахме успоредно да вървят и двете неща по отношение изграждането на регулаторната рамка и по отношение предоставянето на тази възможност на потребителите на мрежата.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Първо искам да Ви поздравя за тази готовност, която имате. Това наистина е много сериозна стъпка напред към един открит и равнопоставен пазар на капацитет. В същото време искам да отбележа и това е добре да се чуе от всички наши гости в залата, че само преди буквално седмица влязоха промени в Закона за нормативните актове. Съгласно тези промени ние сме задължени да проведем обществени консултации в 30-дневен срок. Поради тази причина, дори и без да бяхме насрочили второ заседание за продължаване на общественото обсъждане, ние не бихме могли преди средата на месец декември да излезем с решение, защото това ще наруши вече влезлите в действие изисквания на Закона за нормативните актове. За разлика от всички предшестващи процедури, ние сега сме длъжни да съобразим нашата дейност с промените в Закона за нормативните актове. По начало нямаше да може да се излезе по-рано с решение от страна на Комисията.

С. Тодорова:

Наистина са много необходими тези документи, но проблемът е изцяло в „Булгартрансгаз“ ЕАД, защото закъснението беше тяхно. България е единствената страна, която не е синхронизирала законодателството си в тази област и това е благодарение на късните действия, които дружеството предприе. Сега наистина са много важни, но едва ли за един месец ще се решат проблемите, които не бяха решени в предходната половина година.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензи“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Аз не съм съвсем съгласен с г-жа Тодорова. Това, което ние е трябвало да направим, сме го направили и сме внесли необходимите предложения за изменение в правилата още през август месец. В същото време ние разбираме Комисията и разбираме, че е необходимо чисто технологично време на колегите от работната група, за да обработят всички тези материали. Това, което е трябвало ние да направим, сме го направили. Имплементирали сме платформата и сме иницирали необходимите промени в Правилата за достъп, така че да бъдат синхронизирани.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Аз разбирам, но това, което искаше да каже г-жа Тодорова не е за тези последни три месеца. Заявявайки, че всички в Европейския съюз вече са си хармонизирали правила, се касае, че е трябвало преди година всичко това да бъде внесено.

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Ние изхождахме от 14-дневния срок. Знаем за законовата промяна за 30-дневния срок. При това положение отлагането на общественото обсъждане може да се отмени. Ние ще се справим при 30-дневен срок и ще дадем становище. Може да си остане и само това обществено обсъждане, ако Комисията се съгласи да си оттегли...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Ако Вие говорите от името на четирите организации...

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Да. Ние сме го съгласували и коментирахме, че има 30-дневен срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Ако Вие не сте желали обществено обсъждане за публично заявяване на позиции, а те ще бъдат заявени само писмено...

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Ние ще дадем писмено становище.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това облекчава дейността на Комисията. При това положение днес провеждаме общественото обсъждане, а 30-дневният срок за обществени консултации тече от преди... Трябва да се види точно кога беше нашето решение, но остават 23-24 дни.

С. Тодорова:

Това е заварена процедура. Не е задължително срокът да бъде 30-дневен.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-жо Маринова...

Е. Маринова:

За тази процедура, за тези правила са приложими измененията в Закона за нормативните актове. Тези правила вървят по два типа обсъждане. Едното е по Закона за нормативните актове, където е приложим 30-дневният срок, който започва да тече от датата на която актът и неговите мотиви са публикувани на Публичния портал за обществени консултации. Отделно от това има и специална процедура за обсъждане, която си върви по реда на Закона за енергетиката, която започва днес и по закон минималният срок е 14 дена, който трябва да се даде за становище. В този случай е приложим 30-дневният срок по Закона за нормативните актове и срокът, който ще бъде

определен днес, който, при така стеклите се аргументи на страните, може да бъде определен не на 14 дни, а да е по-дълъг, до изтичане на 30-дневният срок, който тече от публикуването. Срокът по Закона за нормативните актове тече от 10 ноември, т.е. изтича на 10 декември.

С. Тодорова:

Не разбрах. Задължителен ли е 30-дневният срок?

Е. Маринова:

Да. Задължителен е, защото разпоредбата от Закона за нормативните актове...

С. Тодорова:

Тогава какво обсъждаме?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Вие повдигнахте въпроса и тя отговаря.

С. Тодорова:

Не беше уточнен предварително...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

За мен беше уточнен предварително. Аз затова го съобщих.

С. Тодорова:

Различни са нещата. Едно е ние да взимаме решение за продължаване на общественото обсъждане (поради неизчерпване на желанията на всички участници), а е друго, когато спазваме задължителен срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Задължителен срок щеше да бъде спазен, но аз изрично заявих на г-н Стаменов и на другите организации, че те искаха публично да заявят на продължаващо заседание своите позиции. След като се оказа, че те писмено ще ги заявят... Това е. Тогава в рамките на 30-дневен срок, който повтарям, че е задължителен след влизането в сила на Закона за нормативните актове.

Е. Маринова:

Разликата е тази, че 30-дневният срок е задължителен по другата процедура за консултации.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Няма значение. Ние трябва да го спазим.

Е. Маринова:

Да. Сега трябва да се определи кога ще завърши. Двете процедури могат да се синхронизират.

А. Йорданов:

Очевидно е, че 30-дневният срок е приложим. Очевидно е, че началната дата от която започва да тече е 10 ноември. Ако ние приемаме, че 30-дневният срок, който по закон е минимален, ще се приложи, то тогава трябва да насрочим закрито заседание не по-късно от 11 декември.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Не по-рано от 11 декември.

А. Йорданов:

И не по-късно, ако ние приемем срока, който ще дадем за обсъждане.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Йорданов, когато се дава 30-дневен срок, това е 30-дневен срок за обществени консултации, в които всички заинтересовани лица могат да представят предложение. Аз не виждам как срокът ще изтече на 10 декември и на другия ден ние ще насрочим заседание. Нали докладът трябва да бъде изготвен на база постъпилите до 10 декември предложения? Това е същото, както е при 14-дневен срок. Ние не насрочваме заседание на следващия ден, а даваме възможност на работната група за няколко дни да отрази направените предложения. Аз ще се съобразя с това, защото ние вече сме разговаряли с работната група за заседанието, което ще обявя в края на общественото обсъждане. Колеги, предлагам да започнем самото обществено обсъждане. На нашата покана са се отзовали следните организации и дружества: „Булгартрансгаз“ ЕАД (представявано от г-н Димитър Тойчев – ръководител на отдел „Лицензии“ и от г-жа Боряна Брънгова – старши юриконсулт); „Булгаргаз“ ЕАД (представявано от г-жа Деница Илиева – юриконсулт и от г-н Никола Николов – началник на отдел); Българска асоциация „Природен газ“ (представявана от г-н Александър Александров – юриконсулт); Българска газова асоциация (представявана от г-н Кирил Темелков); Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори (представявана от г-н Константин Делисивков - изпълнителен директор и от г-н Константин Стаменов – председател на Управителния съвет). Участие като гражданин е заявил г-н Иван Петков. Ще дам думата в същия ред, както изброих участниците.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Аз накратко вече обясних каква е целта на исканите промени и какъв резултат се търси с тях. На първо място би трябвало да искаме да дадем възможност да се синхронизират правилата, които се въвеждат с мрежовите кодекси за разпределение на капацитет и нашата вътрешна национална регулаторна рамка. Второто е, че това ще предостави възможност на потенциалните ползватели на мрежата да участват в процедури за разпределение на капацитет на електронни платформи за резервиране. В тази връзка считам, че в измененията на правилата следва да бъдат дадени най-малко две неща, много ясно да бъдат посочени за всички потенциални ползватели, за да няма объркване в тях. Те досега свикнаха и процедурата, която беше въведена с досегашните правила: със заявление на хартия, с всички видове на хартия... Всички наши ползватели я познават много добре и затова много добре трябва да се артикулират новите процедури, които искаме да въведем. По този начин и в самите правила много ясно трябва да бъде посочено, че занапред разпределението на капацитет ще се извършва само на платформи за резервиране. Това е първото, което всички потенциални участници на пазара трябва да знаят. Второ. На платформата ще се разпределя капацитет не само на трансграничните точки (каквито са изискванията на регламента), а и за вътрешните точки за потребители към България. Това много ясно трябва да си личи от Правилата за достъп. В тази връзка колегите от работната група са направили необходимото. Текстове ясно показват това, но ние имаме някои бележки по отношение на чл. 10а. Това е тъкмо във връзка със заявяването на капацитет. Би следвало занапред много ясно да различим двете процедури, които ще са част от предоставянето на достъп до капацитет на газопреносните мрежи. Първо. Предварителна проверка на изискуемите документи. Второ. Капацитет и достъп до газопреносната мрежа само на платформите за резервиране на капацитет. В тази връзка считаме, че ал. 1 на чл. 10а би следвало да се промени от гледна точка на това, че трябва да отпадне изречението, което казва, че *„Операторът извършва проучване на възможността и условията за предоставяне на достъп на заявителя, заявления капацитет, липсата на пречки за предоставяне на достъп, техническите параметри,*

възможните срокове за осъществяване на достъп“. Това няма да се извършва занапред в тази предварителна проверка. В тази предварителна проверка ще се извършва само проверка за изпълнение изискванията на чл. 2, ал. 2 от Правилата за достъп на КЕВР. Само на тези, които отговарят на изискванията и представят документите по чл. 2, ал. 2 ще им бъде предоставен достъп до електронната платформа, където ще заявяват капацитет. В самото *Заявление за достъп*, така както са го именували колегите, заявителите няма да имат задължение да предоставят искане за капацитет. В него няма да има задължение и да се предоставя искане за капацитет с размер на капацитет, със срок, с технически характеристики. Те си дават само документите, които ще ги направят достъпни до платформата, т.е. това е една предварителна проверка по отношение изпълнение изискванията на регулатора за осигуряване на достъп. Ние правим тази проверка, след което им даваме достъп до платформата за резервиране на капацитет. В тази връзка ще искаме промяна в чл. 10а и да отпадне точно това изречение. Другото е по отношение на общите условия. Ние имахме предложение операторът да има възможност да създава общи условия за пренос, които да бъдат налични на интернет страницата на оператора, като след привършване на процедурите за разпределение на капацитет да се сключват договори за пренос, който като обем да е съвсем малък договор за пренос. Всичко, което е в момента в договорите ни за пренос, да бъде изнесено в едни общи условия. Виждам, че това не е прието от Комисията и наистина бихме искали това наше предложение да бъде разгледано отново. Да, ние сме съгласни, каквито са мотивите на работната група, че няма законово задължение общите условия на оператора да се одобряват от регулатора. Ние вече и не искаме това. Ние искахме да бъдат одобрени. Добре. След като Комисията няма правомощия, няма да бъдат одобрявани, но защо да си ги нямаме тези общи условия? Тук възможността изцяло е пресечена. Остава само договор за пренос и мрежови кодекс, както е по европейския регламент. Това са основните неща, по които ще вземем отношение в нашите бележки до Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря за подробно изложение. Разчитам, че това, което Вие заявихте като желание за обсъждане и евентуална промяна в документа ще го представите писмено. Имате тази възможност. Към Вас и към всички останали апелирам да не се чака последния срок до 10 декември, за да се даде възможност на работната група, която наистина много работеше през последните два месеца по подзаконовни нормативни актове в сектор „Природен газ“, да има време да извърши своята работа.

С. Тодорова:

Бихте ли обяснили малко по-подробно как виждате процедурата по приемането на общите условия и какви ще са възможностите тогава за индивидуални договори, при наличието на общи условия?

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Аз току-що обясних, че съгласно становището на Комисията такива общи условия не се предвиждат за оператора. Предвижда се само хармонизиран договор за пренос или одобрен от регулатора мрежови кодекс. Това се предвижда. В момента ние имаме хармонизиран договор за пренос, който предлага равностойни договорни условия за всички участници на пазара. В момента договорът за пренос представлява ето това... Нещо по-голямо... Всеки един от нашите ползватели, на когото е разпределен капацитет, трябва да подписва по два такива договора и ако има още една входна точка – още два такива договора. Всичко това би улеснило ползвателите на мрежата. Ако тези хармонизирани условия, които имаме сега в договорите за пренос, бъдат изнесени на нашата интернет страница, те са валидни за всички и към тези общи условия имаме един договор за пренос, който е две страници. Той казва, че ние се съгласяваме и ще изпълняваме общите условия, които са качени на интернет страницата на оператора. Към

този договор ще се добавя и това потвърждение, което ще генерира платформата за резервиране на капацитет, защото там търговете и процедурите завършват с един лист. На него пише, че е разпределен капацитет на входна точка и на изходна точка. Това ще се прилага към договора за пренос. В такъв случай нашите ползватели ще се налага да подписват един документ, който е от три листа, а не документ, който е от 40 листа, даже и повече с всички приложения, с всички... Това е едно улеснение за ползвателите. Ние не искаме нищо друго. В разговора с колегите от работната група беше изразено становище, че КЕВР няма правомощие да одобрява общите условия. Затова се връщам на този въпрос, който Вие зададохте. КЕВР няма правомощия. Ние казахме, че щом няма правомощия вече не искаме тези общи условия да бъдат одобрявани от Комисията, но поне да ни се даде възможност да ги имаме, макар и неодобрявани от Комисията. Нека в тези правила да има възможност операторът да предоставя услугите по пренос при равностойни договорни условия или съгласно общи условия на договорите за пренос или съгласно хармонизиран договор, или съгласно мрежови кодекс. Това са трите възможности. Нека ние да изберем в полза на пазара една от тях. Ние ще изберем да имаме общи условия. За това става въпрос. Нищо повече.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Вие искате в чл. 2 да се изнесат всички документи, които трябва да бъдат валидни за всички юридически и физически лица, които искат да заявят участие на платформата за разпределение на капацитет.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Не точно, защото тази уредба вече я има за всичките тези документи. В момента правилата казват, че всяка процедура за разпределение на капацитет завършва със сключване на договор, хармонизиран договор за пренос, а не дава възможност да има и общи условия, които да са налични.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Вие искате те да бъдат изнесени за всички участници, а за договорът да бъде съвсем кратък.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Точно така. Това е по-скоро техническа промяна, но нека и тук да се позволява. Ако има общи условия, някои от ползвателите ще кажат, че искат хармонизиран договор за пренос, защото така пише в правилата.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Тойчев. Някой друг иска ли да каже нещо по въпроса?

С. Тодорова:

По-скоро работната група да каже нещо по въпроса.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Те могат да се изкажат, когато свърши разискването. Обикновено правим така, но заповядайте...

Е. Маринова:

По изложените аргументи за общите условия. Това, което трябва да се прецени е, че в случая въвеждането на общи условия би противоречало на Закона за енергетиката по две причини. Първо. В чл. 173 от Закона за енергетиката е казано, че сделките с природен газ се извършват въз основа на писмени договори, а не при общи условия. Наистина Законът за енергетиката не предвижда общи условия за този тип сделки, които да бъдат

създавани и одобрявани от Комисията. Другото, което следва да се обсъди, е аргументът за целесъобразност, който беше изложен от дружеството, че на потребителите няма да им се налага да подписват договор от четиридесет страници или от три. Трябва да се прецени, че това няма да е точно така, защото дори и да имат общи условия, които са качени на тяхната страница, това може да има само някакъв информативен и предварителен характер за запознаване на потребителите. Те също трябва да бъдат подписани от потребителя, за да бъдат валидни за него, защото формата на общите условия, която е регламентирана в Закона за енергетиката е за особен тип общи условия, които са публично известни, влизат в сила след тяхното публикуване и не се нуждаят от последващо подписване. Така предлаганата в случая конструкция би следвало също да се подписва от потребителите, за да бъде валидна за тях. Това са нашите аргументи, които също следва да бъдат обсъдени.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Тойчев, Вие ще вземете предвид становището на нашата дирекция „Правна“, но виждам, че сега имате желание да вземете думата.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензи“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Само едно уточнение. Всичко това на нас ни е известно. Бих искал да подчертая, че това, което предлагаме, е пакет, който включва общи условия на договорите за пренос плюс договор за пренос. Писменият договор за пренос не отпада, а в самия договор за пренос се включва изричното изявление, че ползвателят приема пренос бъде извършен при общовалидните и утвърдени общи условия за пренос, които са налични на интернет страницата на „Булгартрансгаз“ ЕАД. От тази гледна точка това нещо не е никакъв проблем. Не виждам пречка, че го няма изрично регламентирано в закона. По никакъв начин не е забранено и бихме могли да дадем тази възможност. Не е само от гледна точка на целесъобразност. Ние тепърва ще имаме много нови продукти, включително и дневни продукти. Това до голяма степен ще улесни предоставянето на дневен продукт. Как мислите, че можем да подписваме всички тези договори за дневните продукти? Ние трябва да имаме едни общи условия, които да бъдат валидни за всички участници и да се знае при какви условия се извършва пренос на природен газ в нашата газопреносна мрежа и след това на базата разпределение на капацитет да се сключат самите договори за пренос, включително и за дневните продукти. Това би улеснило търговията при всички положения.

Д. Илиева – юриконсулт на „Булгаргаз“ ЕАД:

„Булгаргаз“ ЕАД се запозна с проекта на правила. Писмените си бележки по същите ще представим в 14-дневен срок.

А. Александров – юриконсулт на Българска асоциация „Природен газ“:

От името на Българска асоциация „Природен газ“ ще представя съвсем накратко нашата позиция в само две точки относно Правилата за достъп. Поздравявам Комисията и колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Промени наистина са цялостно необходими. Ние имаме две изключения, с които не сме съгласни. Първото от тях. Възражаваме срещу използването на ексклузивните права на „Булгартрансгаз“ ЕАД като преносен оператор за събиране на публични задължения. За нас е меко казано неуместно. Ако трябва да правим аналогия, това би означавало газоразпределителното дружество да не пуска газ за своите битови и небитови клиенти, които не са си платили данъците. В този ред на мисли предлагаме да отпадне задължението на оператора да изисква доказателства за липса на данъчни задължения. Той не е държавен орган, а е търговско дружество. Считаме за неуместен този подход, който вече се следва в Правилата за достъп. На второ място. Настояваме да не отпада чл. 9 от Правилата за достъп. Запознахме се с мотивите от доклада на Комисията. Считаме, че оставането на тази разпоредба не би противоречало на

Закона за енергетиката, нито ще излезе извън предметния обхват на Правилата за достъп. По-скоро смятаме, че това е едно добро пояснение на чл. 197, ал. 9 от Закона за енергетиката. В този ред на мисли са и нашите мотиви, които подробно ще изложим в предоставения в подкрепа на това наше искане.

К. Темелков – представител на Българска газова асоциация:

Поздравявам за инициативата Вас и „Булгартрансгаз“ ЕАД, за да може да адаптираме възможно най-бързо нормативната ни уредба с тази, която се изисква по европейските нормативни документи. Първо искам да започна със самата процедура, защото много ясно представихте какви са изискванията по нормативните документи за следване на процедурата. Асоциациите, които активно работят в тази област, не са чак толкова много и считам за уместно още на ниво работа на работната група да се работи по-активно с всички асоциации. Виждате на масата колко са асоциациите. Спокойно може с един телефонен разговор да се запознаем предварително с предстоящи изменения на такива важни нормативни документи, за да можем да инициираме, ако е необходимо, експертна подкрепа към самата Комисия и да дадем още допълнителни мотиви на ниво работна група. Когато дойдем до етап на обществено обсъждане, това да бъде само финалната част и да видим кои са генералните въпроси, по които не може да се постигне съгласие. Това беше практика доста години. В момента обстановката малко се промени и ние в публичните обсъждания, както забелязвате, започваме да дискутираме документи от начало, дори в рамките на асоциации и ангажирани лица. Това е предложение, което да се вземе предвид. Мисля, че ще улесни работата на Комисията и ще позволи и на нас да бъдем от полза в целия този процес, тъй като сега ние ще дадем едни предложения и ще чакаме в банк дали някой ще ги вземе предвид или не, а след това може някой да бъде против тях. Това е само като предложение и считам, че ще бъде обсъдено на следващ етап. По отношение на самите правила. Искам да кажа, че документът дава много регламентация на един много широк спектър от взаимоотношения. Постарали са се колегите да се опитат да го обобщят и да го вкарат в релси. Това няма да стане от веднъж и няма какво да се лъжем. Сега, когато започнем да работим, ще намерим някои детайли, които догодина ще ги коригираме. Най-важното е, че не сме толкова закъснели, колкото в началото се дискутиреше. Ще кажа моето мнение защо е така. Ако тези правила се приемат преди 9 декември и влязат в сила, тогава „Булгартрансгаз“ ЕАД ще има проблем, защото обявеният на 9 декември капацитет няма изобщо да отговаря на тези правила. С тези правила се въвежда нова газова година. Тогава какво правим от 1 януари до месец октомври? В момента „Булгартрансгаз“ ЕАД трябва да проведе процедурите, участниците да участват на пазара, да си заявят капацитета и това да регламентира периода от 1 януари до месец октомври, когато влизаме в календара на кодовете. По този начин в рамките на следващата година ще можем да влезем в ритъма на заявяване, който е необходим. Тези правила ние така или иначе трябва да ги гледаме и да започнат ефективно да се прилагат с резервация от месец март. По спомен карам март месец. Тогава е времето, когато трябва да се резервира капацитет за месец октомври - в началото на газовата година. В този смисъл не трябва чак толкова да сме притеснени. Време има. По отношение на договорите за пренос. Подкрепям предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД да има общи условия и специфични условия, защото вече отиваме на дневни и дори интрадей капацитет. Това означава, че трябва да подпишем за един ден капацитет договор от четиридесет страници, все пак който и да подписва договор ще се опитва да го прочете. Той ще го чете половин ден, за да подпише за един ден. Мисля, че това нещо трябва да се преосмисли - дали ще бъде под някаква форма на Общи условия, или ще бъде внесен завоалирано по друг начин в правилата, но с тези правила трябва да се даде възможност на оператора да си създаде общи условия на договорите за пренос и специфични условия, които много бързо да може да се подписват. Да не забравяме, че съвсем скоро ще започнем активно да си говорим за вторичен пазар на капацитети. Тогава тези договори ще се разхвърлят много бързо, ще се разменят капацитети. Трябва да се постарам да заложим тази ефективност още в самото

начало. По отношение на самите текстове в правилата. Аз съвсем в детайли няма да изпадам, защото ние ще си представим нашето становище по детайлните предложения. Първо да започнем по отношение на допустимите лица, които могат да участват и да получават достъп. Регламентирано е, че само лица от Европейския съюз могат да получават достъп до мрежите и от държави, които са членки на Европейския съюз. Нека да не забравяме, че в самия Европейски съюз и в България има подписани някои междуправителствени споразумения, в които има асоциирани членки. Имаме и създаването на енергийната общност, където от една страна ние изключваме Европейската комисия. Европейската политика е да налага правилата в тази общност на енергийното законодателство. От друга страна ние ги изключваме да участват на пазара. Сигурен съм, че ако не го променим сега, ще се наложи да променим тази допустимост на следващата фаза. Това касае чл. 3.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Там е записано това: „...лица от страна членка на Европейския съюз или регистрирани в държава, с която Република България има постигната договореност по силата на международен акт“.

К. Темелков – представител на Българска газова асоциация:

Мисля, че има какво все още да се доуточни в тази насока, защото съвсем общият запис създава двойко тълкуване в тази точка и може да създаде проблеми, а един отказ на достъп означава много. Тогава започват едни процедури по инфриджмънт от Европейската комисия, които не са желателни. Ако се създаде един режим, дори може да се каже регистрирани клонове в тези държави или поне да допуснем тези, които са много ясни – европейската общност, тези с енергийната харта по същия начин да бъдат допуснати... Много ясно трябва да се даде възможност за свободна търговия на пазара. Ние няма от какво да се предпазваме. Този запис няма да даде чак толкова много някакво преимущество на български или на европейски компании. По отношение на самите процедури. Както преди малко се каза, наистина трябва много ясно да се дефинира тук двуетапността на осъществяване на достъп. Ясно е, че достъп се осъществява с крайния документ и това е договор за пренос, който се подписва, но аз някак си не видях ясно междинния етап. С кое се дава достъп до възможността за сключване на договор за пренос? Кое то коментира г-н Тойчев е достъп до системата, но в достъпа до системата не е регламентирано ясно, поне за мен, какво означава. В тази посока ние може би ще дадем някакво предложение като кратък запис. То не трябва да бъде и прекалено специфично, защото нека да не забравяме, че тези правила не са само за „Булгартрансгаз“ ЕАД и за осъществяване на достъп до „Булгартрансгаз“ ЕАД, а до всички газопреносни и газоразпределителни мрежи. Имам предвид, че газопреносният оператор няма изключителни права за пренос на територията на страната. Надяваме се да имаме и други преносни оператори. Те могат да имат малко по-различни правила. Затова спецификата не трябва да е толкова задълбочена. Това са съвсем общите предложения, които имаме. Конкретните предложения ще ги представим в писмен вид. Надявам се независимо от всичко дори да има възможност в оставащото време да можем да съдействаме на работната група, ако трябва, за да обсъдим и допълнителните предложения, които ще бъдат дадени от колегите, за да можем наистина да достигнем до една степен на много голяма завършеност на тези правила, защото те са изключително важни за пазара. Подкрепям и предложението на Българска асоциация „Природен газ“ за отпадането на тези документи, които само допълнително усложняват процеса.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Българска асоциация „Природен газ“ предлага отпадането на чл. 9. Това ли имате предвид?

К. Темелков – представител на Българска газова асоциация:

Да. Липса на данъчни задължения. Това наистина е ползвано от Закона за обществените поръчки, където органите са малко по-различни.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Темелков. Наистина доста пространно и задълбочено изказване, но наистина разчитаме на Вашето писмено предложение, което ще дадете.

С. Тодорова:

Да попитаме „Булгартрансгаз“ ЕАД за техен вариант на предложението да има ограничение на участниците от Европейския съюз и страни с подписани споразумения. Какви са аргументите?

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Всъщност не е точно така, доколкото това е изискване е от Закона за енергетиката, ако не ме лъже паметта. Това е изискване от Закона за енергетиката, което мисля, че е имплементирано от газовата директива. Нещата не са толкова елементарни, колкото изглеждат на пръв поглед. Този текст е прехвърлен от Закона за енергетиката в Правилата за достъп. Изпълняваме го както е записано в Закона за енергетиката и в Правилата за достъп. Не мисля, че е чак такава драма лице извън Европейския съюз да си отвори офис в България. Защо не? В съседна Румъния даже има точно обратното искане: да имат офис в Румъния, за да могат да търгуват, да развиват капацитет в румънската мрежа и да плащат данъците в Румъния. Защо не? По-скоро защо да няма предложение в тази посока: да имат офис в България тези, които развиват капацитет в мрежата? По отношение на изискванията на чл. 2, ал. 2 относно наличието или липсата на задължение към община или данъчни задължения. Аз не разбрах дали и двете асоциации искат да отпаднат само по отношение на данъчните задължения или целият текст да отпадне.

А. Александров – юриконсулт на Българска асоциация „Природен газ“:

Настояваме да отпадне целият текст. Имам предвид т. 2. Т.1 е за несъстоятелност и ликвидация. В това има резон, но в т. 1 няма.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Т. 1 не е от вчера. Откакто съществуват Правилата за достъп я има тази точка. Това е така. Не е нова промяна. Второ. Това все пак показва някаква платежоспособност на тези клиенти. Показва някаква платежоспособност на тези ползватели на мрежата. Това е нашият коментар. Ние ще се съобразим с това, което реши Комисията.

К. Темелков – представител на Българска газова асоциация:

Искам само да кажа, че съм съгласен с г-н Тойчев затова, че следва да се регистрират като офиси или като клонове в България, за да може задължително да плащат данъци. Това при всички положения ще стане. Съгласно Закона за корпоративно подоходно облагане, когато чуждестранна компания изпълнява услуги и дейност повече от шест месеца на територията на една държава е длъжна да се регистрира данъчно и да си прави данъчни разчети в самата държава. С това нещо не променяме условията. По отношение на клоновете. Тук се иска не да бъдат регистрирани клонове, а да бъдат самите те регистрирани в държавите. Аз подкрепям това с клоновете. Възможно е да работи. Това вече отваря вратата и ние няма да имаме проблем, защото регистрацията на един клон означава, че компанията си е същата. Ти не налагаш ограничение, а само даваш процедура по която ще се изпълнява същата дейност. Абсолютно е възможно, само трябва да се коригира.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Точно това е идеята и ние предлагаме този текст.

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Ние също се включваме в приветствията на тази поднормативна уредба. Крайно време е да имаме възможността да се приближим до либерализация на пазара. Аз ще бъда много кратък. Подкрепям това, което г-н Темелков каза. Ние вчера го изразихме в нашето становище за включването ни в работните групи, за да може максимално да се приближим до готови документи. Другото, което държа да отбележа, е, че ще направим всичко възможно бързо да дадем нашето становище, за да може Комисията и работната група на Комисията да имат време да си го обработят. Писмено ще дадем нашето становище. Няма сега да даваме коментари.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Стаменов говори от името на цялата федерация.

И. Петков – заинтересовано лице:

Благодаря за предоставената възможност да предоставя в писмен и моето становище. Ако обичате, бихте ли отговорили, в случай, че няма да е затруднение, има ли някаква причина поради която имената на съставилите документите, които днес се разглеждат, да не бъдат изписани в края на съответния документ?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Нищо не можах да разбера.

И. Петков – заинтересовано лице:

Моят въпрос е дали бихте могли да посочили, ако има някаква причина, имената на хората, които са предложили документите, които днес се разглеждат, да не бъдат изписани в края на всеки един документ.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Петков, със заповед на председателя за изготвянето на доклад се създава официална работна група. Имената на всички работили в тази работна група, заедно с техните подписи, е финален етап преди разглеждането на доклада. Това е този екземпляр, който остава за Комисията. Аз искам да попитам какво специално Ви интересува в този аспект? Няма анонимни доклади. Докладите са абсолютно в съответствие с прозрачността. Вас какво точно ви интересува?

И. Петков – заинтересовано лице:

Мисля, че по този начин от лицето на обществеността се скриват имената на хората, които изготвят тези документи. Вие си имате вътрешна нормативна база, която спазвате...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е вътрешна процедура. Комисията застава пред обществеността със своето лице, с решенията, които приема. Всичките вътрешни правила и отговорности са от компетентността на Комисията. Ние деветимата, които сме пред Вас, заставаме пред обществеността с актовете, които приемаме. Това е нормална процедура. Съжалявам.

И. Петков – заинтересовано лице:

Добре. Прави ми впечатление, че има документи, в които фигурират лицата на хората, които ги предлагат и които са участвали в тяхното изготвяне, но има и такива, при които липсват имената на тези хора, както е за днешното заседание.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Не, не е така. Категорично. Просто това е някакво неразбиране. Работната група е пред Вас. С подписа си при внасянето на доклада те удостоверяват участието си и съгласието си с документа.

Р. Осман:

Не толкова мнение, колкото въпрос. Да продължите мислите си какво Ви притеснява в чл. 2, ал. 2, ако имате задължение към държавата и общината... Това е един много дисциплиниращ ефект. Нека да видим дали имате да ни кажете нещо допълнително. По-добре е да има дисциплиниращ ефект, отколкото бъдещи проблеми, които ще възникнат при такива задължения. Нека да разширите мнението си.

А. Александров – юристконсулт на Българска асоциация „Природен газ“:

Да не забравяме, че „Булгартрансгаз“ ЕАД е търговско дружество. Дисциплиниращ ефект би трябвало да оказва държавен орган, общински и т.н. В този случай дисциплиниращият ефект идва от монополното положение на „Булгартрансгаз“ ЕАД. В случая не би предоставило достъп на лице, което има данъчни задължения. Трябва да погледнете нещата и от другата страна. Лице, което има данъчни задължения не означава, че автоматично трябва да бъде извадено от стопанския оборот, защото ако не му бъде предоставен достъп, то не може да продължи своята дейност и това го поставя в един омагьосан кръг, в който няма да може да функционира. Никой не коментира аналогията, която направих. Не знам, ако говорим за дисциплиниращ ефект, дали трябва да го разпрострем върху всички клиенти. Например утре ЧЕЗ, ЕВН и всички газоразпределителни дружества да искат от своите клиенти документи за платени данъчни задължения, за да им пуснат газ или ток. Смятам, че това е прекалено.

Р. Осман:

Това, че е търговско дружество няма никакво значение. Разбира се, че ще има един дисциплиниращ ефект. Затова пред тези, които искат да се присъединят към мрежата се поставят някакви изисквания. Ще се прецени дали да се пренесе към други дружества. На този етап няма никаква юридическа грешка, а напротив. Има само дисциплиниращ ефект. Има бъдещи задължения за хора, които не са си платили осигуровките... Как си представяте, че ще влязат на пазара? Затова 26 години държавата има проблеми.

К. Темелков – представител на Българска газова асоциация:

Аз се изненадвам, че от „Булгартрансгаз“ ЕАД не взимат отношение по този въпрос. Те в продължение на няколко месеца, в противоречие на този текст, получаваха достъп до мрежата, тъй като поради ситуацията на пазара имаха данъчни задължения в колосални размери. Не бяха си ги платили, но продължаваха да си доставят, защото е ясно, че не можем да се справим. Догодина може да се получи същото.

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Съжалявам, но това просто не е вярно.

А. Йорданов:

Когато говорим за редакцията на чл. 3, моля да обърнете внимание на кореспонденцията на този член с чл. 18 от Закона за данъка върху добавена стойност, който въвежда място на изпълнение на сделката и влече след себе си различни последиствия. Просто го маркирам. Вижте как ще работи в този контекст. Това също е важно.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Имате предвид чл. 2?

А. Йорданов:

Чл. 3 и чл. 18 от Закона за данъка върху добавена стойност.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Работната група има ли изказвания по повод на проведена дискусия? Разбира се, че ще излезете с позиция във финалния доклад на базата на постъпилите предложения. Ако имате желание, може да вземете думата още сега.

А. Иванова:

В момента работната група няма да вземе повече отношение по конкретните изказвания, освен това, което вече беше казано. След като получим писмените становища и мотивите към тях, работната група ще ги разгледа внимателно, ще отрази тези, които счита, че са коректни и резонни и ще ги предложи на Комисията за приемане.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е становището и на цялата работна група. Колеги от Комисията, имате ли някакви изказвания? В дискусията взеха участие г-н Осман, г-жа Тодорова, г-н Йорданов, аз също се бях включил.

С. Тодорова:

Аз имам един въпрос.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Заповядайте, г-жо Тодорова.

С. Тодорова:

Във връзка с разменените реплики за данъчните задължения. Ако в един бъдещ период се окаже, че в определен ден и час „Булгаргаз“ ЕАД има данъчни задължения, ще откажете ли достъп и как ще се отрази това върху цялото газоснабдяване в България?

Д. Тойчев - ръководител на отдел „Лицензи“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Това, което ще направим е да приложим Правилата за достъп, както са утвърдени от регулатора. Нищо повече и нищо по-малко няма да направим. Това сме правила и досега.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

... На принципа на равнопоставеност на всички. Това беше чуто от представителите на „Булгаргаз“ ЕАД. Колеги, имате ли други въпроси?

К. Стаменов – председател на Управителния съвет на БФИЕК:

Използвам случая, че Комисията е в доста пълен състав, има и работна група. Искам да обърна внимание на темата балансиране. Говоря за физическото балансиране в електроенергетиката и в природния газ. В страните членки на Европейския съюз много интензивно тече дискусията да се даде възможност на потребителите да балансират системата. Това нещо трябва да стане на доброволен принцип. Ще го обясня с електроенергията, но ситуацията е подобна и при природния газ. Знаете, че има пикови натоварвания по Нова година и т.н. Пикови натоварвания има и при природния газ. Ако се даде възможност, в момента го има в електроенергетиката - в Правилата за търговия с електроенергия като възможност за критичен резерв, да се сключват договори между системния оператор и потребители за т. нар. предоставяне за критичен резерв... Това е една ужасно тромава процедура, много сложна, несигурна. На практика бих казал, че е много „куца“ възможност. Извинявам се за израза. Трябва да се развие това нещо, защото

знаете, че има много възобновяеми източници. Потребителите много бързо могат да дават възможност да бъдат изключени или включени. Има такива подходящи мощности, които са интересни на операторите, но това нещо трябва да се помисли от Комисията и да се развие тази възможност. Вече има доста примери от страни членки от Европейския съюз за работещи такива механизми. Това нещо не изисква инвестиции в генерация, в случая при електроенергетиката, не изисква никакви инвестиции, а просто нормативна уредба, за да се даде възможност на потребителите да балансират системата. Става дума за прозрачни процедури, а не за някакви скрити под масата възможности. Който сключи договор с оператора и при желание и нужда от оператора - да се включва или изключва дадена мощност.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това не беше конкретно по общественото обсъждане, но членовете на регулатора и работната група чува това предложение. Ще работим по него.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри в 11:05 ч. общественото обсъждане, като напомни, че до 10.12.2016 г. включително могат да се представят в Комисията предложения относно проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ. Закритото заседание за приемане на Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ ще се проведе на 15.12.2016 г.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-115/10.11.2016 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(В. Петков)

.....
(Д. Кочков)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА